

HOLUBÍ POŠTA

24. 6.–22. 11. 2015, výstava v Poštovním muzeu Praha

Holub je považován za jeden z nejstarších živočišných druhů, které si člověk ochočil. Během tisíciletí vzájemného soužití se naskytlo mnoho situací, kvůli kterým se stal pro lidi nepostradatelným partnerem. A právě vzájemný vztah člověka a holuba je základním mottem celé výstavy. Ve své první části přibližuje fenomén holubí pošty, od jejích počátků ve starověku přes znovuobjevení ve středověku až po využití v moderních válečných konfliktech 19. a 20. století. Poukazuje tak na vyspělé civilizace starověku (Persie, Řecko, Řím, Indie, Čína), které tyto pozoruhodné opeřence oceňovaly pro jejich rychlost, vytrvalost a výjimečný orientační smysl. Navazuje popisem vzdušné dopravy zpráv v arabském středověku i jejím návratem do Evropy během křížových výprav. V novějším období se věnuje využití poštovních holubů zejména během první a druhé světové války, kdy jejich přítomnost na bojišti často znamenala poslední možnost vedoucí k záchraně nepřítelům obklíčených a komunikačně odříznutých jednotek. S rozvojem telekomunikační techniky v posledních desetiletích sice holub ztratil svůj vojenský význam, nicméně i v soudobé společnosti má své nezastupitelné místo. Například až do roku 2006 zajišťovali poštovní holubi nouzovou komunikaci s odlehlými policejními okrsky v Indii, a doposud je využívají pašeráci k obelstění pohraničních hlídek. Podobně jsou desítky tisíc holubů cvičeny čínskou armádou pro případ výpadků moderních technologií.

Další části výstavy přibližují prostředí, ve kterých se různé druhy holubů vyskytují. Návštěvník se tak dozví o vývoji holubníků, významných a slavných chovatelích či společenských akcích, při nichž člověk tato zvířata využíval a dodnes využívá. Prostřednictvím starobylé hry „triganieri“, při níž vypuštění holubi lákají do svých sídel další ptáky, zasvěcuje také do historie volnočasových aktivit. Podobně podává informace o specifické střelecké disciplíně „trapu“, která se vyvinula z kratochvilného střílení holubů. Podrobněji se dále věnuje zvláštním schopnostem, díky nimž holub nabyl takového významu. Malý opeřenec je tak připomenut nejen jako doručovatel zpráv či „fotošpión“, ale i jako součást náboženských systémů nebo symbol mírového hnutí. V neposlední řadě seznamuje s využitím holubů, holubic a holoubat v rozličných projevech umělecké tvorby. Holubice se totiž nestala pouze motivem jednoho z nejznámějších Picassových obrazů, nýbrž inspirovala i další malíře, sochaře, hudební skladatele, dramatiky, literáty či filmaře. Do své tvorby ji zakomponovali i takoví umělci jako Bedřich Smetana, Jaroslav Seifert nebo František Vlácil. Samostatnou kapitolou je vztah holuba a poštovníctví. Fenomén holubí pošty totiž přinesl i jeden zvláštní formát, tzv. pigeongram – speciální typ zásilky, který se doručuje v kapsli uchycené na noze poštovního holuba. Zpracování holubí symboliky se rovněž zrcadlí v tuzemské a zahraniční známkové tvorbě. Mezi rozličnými motivy nejmenších uměleckých děl se vyskytuje opět hlavně holubice, nejčastěji jako „ikona“ poštovních služeb, míru či klidu a rozvahy. Opeřence na poštovních známkách tak znázornili mistři svého oboru, jakými byli Jaroslav Benda, Josef Liesler, Max Švabinský či Karel Svoboda.

Scénář výstavy Jan Kramář, Martin Jahoda, Tomáš Kavka **Grafické řešení výstavy, dopisnice a razítka** Jindřich Hoch, Sandstudios
Realizace VETAMBER, s. r. o. **Grafické řešení propagačních materiálů** Martin Pavelka, Česká pošta, s. p., Jindřich Hoch, Sandstudios
Jazykové korektury Vladimír Halabrník **Supervize** Jan Novotný **Odborná spolupráce** Vladimír Halabrník, Ivana Švandelíková,
Soňa Vlasáková **Partneři výstavy** Vojenský historický ústav, Národní muzeum, Národní zemědělské muzeum, Národní památkový ústav,
Českomoravský svaz chovatelů poštovních holubů, Filatelie **Zvláštní poděkování** Michal Burian, Ivan Fuksa, Helena Kadlecová,
Václav Kasal, Jan Lomíček, Vladimír Münzberger, Aleš Náprstek, Zdeněk Polčák, Martin Slaba, Markéta Slabová, Ondřej Táborský

Více o výstavě

www.postovnimuzeum.cz

www.facebook.com/Postovnimuzeum

Zřizovatelem Poštovního muzea je Česká pošta, s. p.